

28. ročník matematické olympiády

Predhovor

In: Jozef Moravčík (editor); Leo Boček (editor); Lev Bukovský (editor); Antonín Vrba (editor); Jan Vyšín (editor); František Zítek (editor): 28. ročník matematické olympiády. (Slovak). Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1981. pp. 5–8.

Terms of use:

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/404712>

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Predhovor

Milí riešitelia a spolupracovníci matematickej olympiády,

otvárate ročenku XXVIII. ročníka matematickej olympiády, ktorý sa konal v školskom roku 1978/79. Nájdete v nej okrem prehľadu o organizácii a výsledkoch súťaže úlohy tohto ročníka s riešeniami a ako obvykle tiež podrobnú správu o XXI. medzinárodnej matematickej olympiáde, ktorá sa uskutočnila v júli 1979 vo Westfield College v Londýne. Po 20 rokoch svojej úspešnej existencie sa po prvý raz toto medzinárodné meranie síl matematických nádejí konalo mimo európskej pevniny a zdá sa, že aj v nasledujúcich dvoch rokoch budú jeho usporiadateľmi zeme mimo kontinentu, na ktorom sa začala písať história medzinárodných matematických olympiád. V osobe austrálskeho pozorovateľa dostal na MMO zastúpenie aj posledný svetadiel. I to je dokladom, že v celom svete vzrastá význam starostlivosti o matematické talenty a pozornosť venovaná hľadaniu najefektívnejších metód ich prípravy a vyučovaniu matematiky vôbec.

Nás môže tešiť skutočnosť, že na XXI. MMO česko-slovenský účastník opäť po jedenástich rokoch získal prvú cenu, keď nestratil v súťaži ani jediný bod. Družstvo ako celok v neoficiálnom hodnotení krajín potvrdilo svoj štandard z posledných rokov. Po prvý raz sa v ňom výraznejšie presadili žiaci matematických gymnázií vytvorených pred piatimi rokmi z podnetu ústredného výboru matematickej olympiády. Úspechy žiakov týchto gymnázií v MO začínajú nadobúdať už také rozmery, že medzi pracovníkmi v olympiáde sa stále nástojčivejšie ozývajú hlasy po ich oddelení od ostatných riešiteľov buď zriadením ďalšej kategórie alebo ich osobitným klasifikovaním vo všetkých jestvujúcich kategóriách. Ukazuje sa, že ÚVMO bude musieť v najbližšom období venovať tejto otázke zvýšenú pozornosť, aby tak predišiel znechuteniu práce v MO žiakom, ale najmä učiteľom nematematických gymnázií a ostatných stredných škôl. Potešiteľné na týchto starostiach je však to, že matematické gymnáziá konečne začínajú plniť úlohu, ktorú dostali do vienka pri svojom vzniku: sústreďovať matematické talenty a ich nadanie v matematike a fyzike pod odborným vedením cieľavedome rozvíjať.

Ešte jeden problém súvisiaci s prácou v MO pútal na seba v uplynulom ročníku zvýšenú pozornosť — prípravné úlohy. Ich zaradovaním chceme v súlade s účelom MO zakotvenom v organizačnom poriadku orientovať záujem riešiteľov na štúdium určitých častí školskej matematiky, viesť ich k osvojovaniu špecifických metód riešenia náročnejších úloh a k prehľbovaniu matematických znalostí štúdiom vhodných zväzkov edície *Škola mladých matematikov* a ročníkov predchádzajúcich ročníkov MO. To, že úspešné

riešenie prípravných úloh nie je podmienkou pre postup do ďalších kôl súťaže, má však za následok ich podceňovanie nielen zo strany riešiteľov, ale aj od učiteľov, ktorí majú viesť prípravu k MO. Dotazníková anketa na celoštátnom sústreďení riešiteľov MO a FO i medzi ďalšími riešiteľmi olympiády potvrdila, že v prípravnom období sa v značnom počte prípadov na školách pracuje s riešiteľmi málo systematicky, riešenia prípravných úloh sa od nich nevyžadujú a aj tam, kde ich žiaci odovzdajú, len zriedka ich učiteľ zoznámi s ich rozborom a upozorní na chyby. Logickým dôsledkom tohto stavu je relatívne veľký počet neúspešných riešiteľov v krajských kolách, kde si klauzúrna forma súťaže vyžaduje samostatné použitie vedomostí osvojených v prípravnom období.

V tejto súvislosti sa žiada pripomenúť, že naša takmer tridsaťročná súťaž v riešení náročnejších matematických úloh nie náhodou nesie meno blízke názvu športových súťaží pútajúcich na seba každé štyri roky pozornosť svetovej a nielen športovej verejnosti. Iste každý chápe, že nádeje na zisk medailí zo športových olympiád si môže robiť len ten, kto pod vedením odborných trénerov venuje svojej disciplíne desiatky a stovky tréningových hodín. Ťažšie sa však vžíva, že v matematickej olympiáde je situácia podobná, že aj tu vedie k úspechu len samostatné riešenie nielen súťažných úloh, ktorých je pomerne málo, ale aj systematický tréning v celom prípravnom období v rámci ktorého riešenie prípravných úloh je iba nevyhnutným minimom. Na rozdiel od športových súťaží však MO má za cieľ nielen výchovu k vytrvalosti a systematickosti, ale pomáha získať vedomosti veľmi osožné pre ďalšie štúdium

na vysokej škole i úspešné uplatnenie v praktickom živote. Prajeme preto riešiteľom MO a ich učiteľom, aby si vo vytrvalosti a cieľavedomom tréningu dokázali brať vzor od športovcov pripravujúcich sa v čase, keď píšeme tieto riadky, na moskovskú olympiádu a od ich trénerov. Sme presvedčení, že potom sa určite dostaví zaslúžený úspech nielen v matematickej olympiáde, ale predovšetkým v každodennom praktickom živote, pre ktorý sa terajší olympionici pripravujú svojím štúdiom i súťažou v riešení matematických úloh. Ak väčšina riešiteľov a pracovníkov v MO bude takto pristupovať k našej súťaži, potom MO nielen splní svoje výchovnovzdelávacie poslanie, ale nebude ani treba čakať ďalších jedenásť rokov na výraznejší úspech československého reprezentanta na medzinárodnom fóre.

Ústredný výbor matematickej olympiády